

ECHA-16-FS-05-SL

KLJUČNE INFORMACIJE ZA NADALJNJE UPORABNIKE

Varnostni listi in scenariji izpostavljenosti

V tem informativnem biltenu so nadaljnjim uporabnikom predstavljeni varnostni listi in scenariji izpostavljenosti. Navedene so informacije o tem, kaj so, kdaj jih je treba predložiti in kaj mora nadaljnji uporabnik storiti, ko jih prejme.

Če pri industrijskih ali poklicnih dejavnostih uporabljate nevarne kemikalije, vam morajo dobavitelji običajno predložiti varnostni list.

Dodatne informacije lahko vsebujejo scenariji izpostavljenosti, priloženi varnostnemu listu. V scenarijih izpostavljenosti je opisano, kako se lahko nadzoruje izpostavljenost ljudi in okolja kemikaliji, da se zagotovi njena varna uporaba.

ZAKAJ JE TO POMEMBNO?

Informacije v varnostnem listu in scenarijih izpostavljenosti varujejo delavce in okolje.

Kot uporabnik kemikalij morate opredeliti in uporabljati ustrezne ukrepe, ki vam jih sporočijo dobavitelji, da boste ustrezno nadzorovali tveganja.

Če snovi ali zmesi dobavljate nadaljnjim uporabnikom, morate svojim strankam sporočiti ustrezne informacije in primerne nasvete za obvladovanje tveganja.

Nadaljnji uporabniki so podjetja ali posamezniki, ki kemikalijo uporabljajo pri svojih industrijskih ali poklicnih dejavnostih.

KAJ SO VARNOSTNI LISTI?

Varnostni listi vsebujejo informacije za uporabnike kemikalij, ki jih potrebujejo za varovanje zdravja ljudi in okolja. Varnostni list vsebuje:

- podatke o dobavitelju;
- identifikacijo in potrebne podrobnosti o kemični sestavi kemikalije, vključno z registracijsko številom REACH (če je kemikalija registrirana) ter njenimi glavnimi tehničnimi funkcijami in uporabami;
- informacije o razvrstitvi glede na nevarnosti in označitvi ter mejne vrednosti izpostavljenosti za zdravje ljudi in okolje;
- nasvete za ravnanje s kemikalijami in njihovo skladiščenje ter nadzor nad izpostavljenostjo;
- ukrepe prve pomoči, ukrepe ob požaru, ukrepe za varen prevoz in odstranjevanje ter ukrepe za ravnanje v nujnih primerih;
- informacije o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih snovi ali zmesi (npr. o topnosti v vodi, parnem tlaku, biološki razgradljivosti), vključno z informacijami o obstojnosti in reaktivnosti, ter podrobne toksikološke in ekološke informacije in ustrezne zakonsko predpisane informacije. To vključuje tudi informacije o tem, ali je bila v okviru registracije v skladu z uredbo REACH pripravljena ocena kemijske varnosti in ali je snov predmet avtorizacije ali omejitve v skladu z uredbo REACH.

Oblika in vsebina varnostnih listov sta določeni v uredbi REACH.

KAJ SO SCENARIJI IZPOSTAVLJENOSTI?

Registracijski zavezanec kot del postopka registracije v skladu z uredbo REACH pripravi oceno kemijske varnosti z oceno izpostavljenosti za snovi, ki so registrirane v količinah, večjih od 10 ton na leto, in imajo določene nevarne lastnosti.

Registracijski zavezanci v okviru te ocene pripravijo scenarije izpostavljenosti za opredeljene uporabe snovi. Ob dobavi snovi te scenarije izpostavljenosti predložijo nadaljnjim uporabnikom.

V scenarijih izpostavljenosti so opisani delovni pogoji in ukrepi za obvladovanje tveganja, s katerimi se lahko ustrezno nadzorujejo tveganja za zdravje ljudi in okolje.

Scenariji izpostavljenosti zajemajo celotni življenjski cikel snovi, vključno s formuliranjem, industrijsko in poklicno končno uporabo, potrošniško uporabo in uporabo v izdelkih.

V uredbi REACH oblika in vsebina scenarija izpostavljenosti nista določeni, vendar so se interesne skupine dogovorile o skupni obliki in vsebini. Scenarij izpostavljenosti tako vsebuje naslednje razdelke:

- naslov;
- pogoje uporabe, ki vplivajo na izpostavljenost;
- oceno izpostavljenosti (ki lahko vključuje stopnjo opredelitve tveganja) in
- navodila za nadaljnje uporabnike, kako ocenijo, ali je njihova uporaba znotraj meja scenarija izpostavljenosti.

KDAJ BI MORAL PREJETI VARNOSTNE LISTE IN SCENARIJE IZPOSTAVLJENOSTI?

Varnostni list bi morali prejeti za:

- snov ali zmes, ki je v skladu z uredbo CLP razvrščena kot nevarna;
- obstojno, bioakumulativno in strupeno snov (PBT) ali snov, ki je zelo obstojna in se zelo lahko kopiči v organizmih (vPvB), ali
- snov, ki je vključena na seznam kandidatnih snovi, ki vzbujajo veliko zaskrbljenost (SVHC)¹.

Vendar varnostnega lista ni treba predložiti, če snov ali zmes izpolnjuje zgoraj navedena merila, a se prodaja tudi širši javnosti, razen če ga zahteva nadaljnji uporabnik ali distributer.

Za zmesi, ki niso razvrščene kot nevarne, vendar vsebujejo nekatere nevarne snovi nad določenimi mejnimi vrednostmi, je treba varnostni list predložiti, če ga zahtevajo nadaljnji uporabniki ali distributerji. Ustrezne scenarije izpostavljenosti je treba priložiti varnostnemu listu snovi, če je podjetje v dobavni verigi izvedlo oceno kemijske varnosti z oceno izpostavljenosti v skladu z zahtevami iz uredbe REACH.

KAJ PA ZMESI?

Dobavitelji nevarnih zmesi bi morali v varnostnem listu zmesi sporočiti ustrezne informacije iz scenarijev izpostavljenosti snovi v zmesi.

¹ <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>.

Te informacije se lahko navedejo na različne načine:

- združene informacije o varni uporabi zmesi so priložene varnostnemu listu,
- združene informacije o varni uporabi zmesi so vključene v glavno besedilo varnostnega lista, zlasti v razdelek 8, ali
- varnostnemu listu so priloženi ustrezni scenariji izpostavljenosti za snovi v zmesi.

Na voljo je metodologija, ki lahko formulatorjem pomaga opredeliti ustrezne ukrepe za obvladovanje tveganja, ki jih morajo sporočiti².

Nekatere panožne organizacije pripravljajo informacije o varni uporabi zmesi za vrste običajnih proizvodov v dogovorjeni obliki, imenujejo pa se SUMI. Formulatorji lahko izberejo ustrezne informacije o varni uporabi zmesi za svoje proizvode in uporabe ter jih priložijo varnostnemu listu³.

KAJ MORAM STORITI?

Ko prejmete varnostni list, morate opredeliti in izvesti primerne ukrepe za ustrezni nadzor tveganj na mestu uporabe snovi.

Prav tako bi morali informacije o identifikaciji, sestavi, razvrstitvi in varni uporabi kemikalije primerjati s svojimi informacijami o snovi ali zmesi. Ocenite morebitna odstopanja in po potrebi sprejmite popravne ukrepe.

Ko skupaj z varnostnim listom prejmete scenarije izpostavljenosti, morate najprej ugotoviti, ali je vanje vključena vaša uporaba. V scenarije izpostavljenosti bi morale biti vključene uporabe v vašem podjetju in predvidene uporabe vaših strank, in sicer delavcev in tudi potrošnikov.

Nato morate preveriti, ali so v scenarije izpostavljenosti dobavitelja vključeni tudi pogoji uporabe, pri čemer jih primerjate s svojimi pogoji uporabe snovi in pogoji uporabe vaših strank.

Če v scenarije izpostavljenosti, ki ste jih prejeli, niso vključeni vaša uporaba in/ali pogoji uporabe, morate takoj ukrepati!

KATERE UKREPE MORAM SPREJETI, ČE V SCENARIJE IZPOSTAVLJENOSTI NI VKLJUČENA

² Metodologija opredeljevanja glavne sestavine (LCID)

³ Smernice skupine za usklajevanje nadaljnjih uporabnikov kemikalij (DUCC)

MOJA UPORABA ALI POGOJI UPORABE?

Če v scenarije izpostavljenosti, ki ste jih prejeli, niso vključeni vaša uporaba in/ali pogoji uporabe, imate na voljo naslednje možnosti:

- dobavitelja prosite, naj vam zagotovi ustrezen scenarij izpostavljenosti. Morda mu boste morali opisati vaše uporabe in pogoje uporabe⁴.
- Upoštevajte vsaj pogoje uporabe, opisane v scenariju izpostavljenosti, ki ste ga prejeli;
- snov ali postopek nadomestite z nadomestno možnostjo, pri kateri scenarij izpostavljenosti vključuje vašo uporabo, če je to mogoče;
- poiščite drugega dobavitelja, ki vam bo lahko zagotovil scenarij izpostavljenosti, v katerega bo vključena vaša uporaba;
- izvedite oceno kemijske varnosti in pripravite svoje poročilo nadaljnjega uporabnika o kemijski varnosti za svoje uporabe in pogoje varne uporabe;
- Po potrebi informacije sporočite agenciji ECHA.

Bodite v stiku z dobavitelji

- Če imate pomisleke ali vprašanja o informacijah, ki jih prejmete od dobaviteljev, jih zaprosite za več informacij.
- Varnostni list je treba nemudoma posodobiti, če so na voljo nove informacije o nevarnostih ali potrebni ustrežnejši ukrepi za obvladovanje tveganja.
- Varnostni listi in scenariji izpostavljenosti se morajo zagotoviti v uradnem jeziku države, v katero se kemikalija dobavlja znotraj EGP.
- Če imate nove informacije o nevarnih lastnostih snovi in zmesi ali menite, da opisani ukrepi za obvladovanje tveganja niso ustrezni, morate te informacije sporočiti svojim dobaviteljem.

ALI MORAM POROČATI AGENCIJI ECHA?

Agenciji ECHA morate sporočiti, če v scenarij izpostavljenosti, ki ste ga prejeli, ni vključena vaša uporaba ali pogoji uporabe in če:

- pripravite poročilo nadaljnjega uporabnika o kemijski varnosti in je količina snovi za to določeno uporabo večja od ene tone na leto;

⁴ najprej preverite, ali so panožne organizacije te informacije že navedle v načrtu uporabe. Načrti uporabe so dogovorjena oblika za sporočanje potrebnih informacij o uporabi in pogojih uporabe, ki so na voljo na [spletišču agencije ECHA](https://echa.europa.eu).

- ste izvzeti iz obveznosti priprave poročila nadaljnega uporabnika o kemijski varnosti, ker uporabite manj kot eno tono snovi na leto, ali
- ste izvzeti iz obveznosti priprave poročila nadaljnega uporabnika o kemijski varnosti, ker snov uporabljate za v proizvod in proces usmerjene raziskave in razvoj (PPORD).

Poročilo nadaljnega uporabnika o kemijski varnosti

Ocena kemijske varnosti, ki jo predloži nadaljnji uporabnik, obravnava tveganja za uporabe, ki niso vključene v prejete scenarije izpostavljenosti. Običajno temelji na informacijah o nevarnostih, ki so navedene v varnostnem listu.

Poročila nadaljnega uporabnika o kemijski varnosti ni treba pripraviti, če:

- uporabite manj kot eno tono snovi na leto ali
- snov uporabljate za v proizvod in proces usmerjene raziskave in razvoj (PPORD) ter ustrezno nadzorujete tveganja.

Poročilo nadaljnega uporabnika lahko predložite na spletni strani za nadaljnje uporabnike na spletišču agencije ECHA.

KATERE ROKE MORAM UPOŠTEVATI?

Uredba REACH vsebuje jasne časovnice (slika 1) za izvajanje obveznosti nadaljnjih uporabnikov. Ukrepati morate nemudoma.

Dokumentirajte svoje sprejete ukrepe in navedite, kaj nameravate storiti, da boste zagotovili kakovostno izvajanje ukrepov.

KJE LAHKO NAJDEM DODATNE INFORMACIJE IN PODORO?

Nacionalne službe za pomoč uporabnikom v zvezi z uredbo REACH ponujajo praktične nasvete v lokalnem jeziku:

» <http://echa.europa.eu/nationalhelp/>

Industrijska združenja, kot sta skupina za usklajevanje nadaljnjih uporabnikov kemikalij (DUCC) in Cefic, zagotavljajo informacije in podporo.

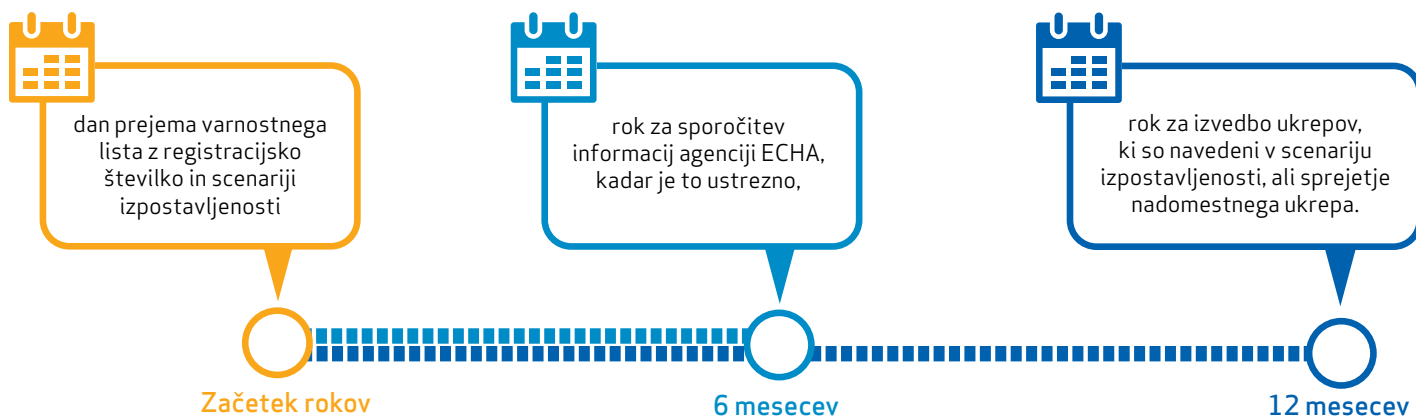
Agencija ECHA lahko zagotovi različno podporo in številne smernice za nadaljnje uporabnike:

» <http://echa.europa.eu/downstream>

Več informacij o tem vprašanju je na voljo v interaktivnem e-vodniku št. 1 o varnostnih listih in scenarijih izpostavljenosti („Safety data sheets and exposure scenarios – Advice for recipients“) in Praktičnem vodniku 13: Kako naj nadaljnji uporabniki obravnavajo scenarije izpostavljenosti:

» <https://echa.europa.eu/practical-guides>

Slika 1 Časovnica na podlagi uredbe REACH za izvajanje obveznosti nadaljnega uporabnika

**DOWNSTREAM
USERS**

